

a legtermészetesebb –, mint a zúgó fejében szóló lassú hangra, amely pont így szólt már előző este is – vagy hajnal volt? –, a kocsmazajban, és csak később, jóval később, mikor már rég kialudta a mámorát, és újra erőt vett rajta a kétségbeesés, akkor érezte, hogy valami van még e mögött a halk zúgás mögött, valami, ami megnyugtatóbb a hangnál, és mikor felidézte a szavakat, meglepődött, mennyire pontosan sikerült emlékeznie ezúttal, elégedj meg a kérdéssel, mondta az öreg, na persze, nem lesz könnyű, tette hozzá, de mégis jobban jársz, mint akik egy életen át választ keresnek. És állt Antonius a naptól síkossá váló falak fölött, és egyáltalán nem érezte magát nyugodtnak.

Műút, 2014/3. [2014045]

Hász Róbert

MIRE A BÁRDOK MEGÉRKEZNEK

Kinyitom a szemem, és olyan érzésem támad, mintha víz alól tekintenék a világra. Az olajfa levelei a fejem fölött csillámló pontokra törnek a napfényt. Behunyom a szemem, indulnék az álom után, de már nem érem utol. Maradnak hát a levelek, a villódzó fény, a keserédes ébredés. Valami mászik a meztelen bokámon. Felülök, előrehajolok. Körömnny, fekete bogár evickél fölfele a gyér szőrszálak között. Hagyom, hogy fölmásszon a lábszáramon, mikor a térdemig ér, elé teszem az ujjamat. A bogár kicsit ügyetlenkedik, végül sikerül felkapaszkodnia az ujjbegyemre. Óvatosan arrébb viszem, lerázom a fűbe.

Föltápáskodom, megszedülök. Hiába az árnyék a lombok alatt, a dél felől, a sivatag irányából érkező forró levegő meglegyint, elbódít. Hátamat a fának vetem, és megvárom, amíg a vérkeringésem helyreáll. A szolgálk valamivel arrébb, egy másik fa alatt pihennek. Felém fordulnak, a jelre várnak. Egyikük a hordszék rúdján ül, valamit majszol.

Alattam, a domb lábánál, a keskeny fahíd tövében egy kisfiú játszik. Miközben a patak vize fölé hajol, barna bőrén megcsillan a nap. Leszem, mit ügködik, majd mikor felegyenesedik, egy lapos tökhajó válik el alakjától, és indul el a sodrással. A gyerek a part mentén követi, szaporán lépked, hogy a nyomában maradhasson. Kicsivel arrébb a patak medre északnak fordul, a város felé. Fél mérföldnyire távolabb, ahol a városfal barnás csíkja kettészeli a látóhatárt, a folyam megszakad. Nem hiszem, hogy a tökhajó kitarat odáig. De a gyerek csak fut, s amíg fut, van remény.

Szinte szép ez a nap.

Elindulok lefele a dombon, kilépek a fák árnyékából. A délutáni nap lecsap a tarkómra. Meleg van, s a térdeim is fájnak, főleg a jobb, minden lépésnél belém szúr a láthatatlan tőr. A szolgálk utánam iramodnak a hordszékkel. Intek nekik, hogy ne siessenek, maradjanak csak mögöttem. Nem elég, hogy megöregedtem, el is lustultam. Taposom a port, papucsom minden lépésnél megtelik, kiürül. Egy idő után a fájdalom a térdeimben enyhül, jólesik a gyaloglás. Eszembe jutnak a régi idők, mikor szégyenemben sem ültem volna hordszékbe. Gyalog vagy lóháton közlekedtem, nem igényeltem mások segítségét. Tiszteltek emiatt. Majrától tudom, elárulta nekem. Én meg büszke

voltam, hogy többre becsülnek a kövér bírónál vagy a méltóságos papjaiknál, holott nem is vagyok fájtájukbeli. Vajon tisztelnek-e még? Vagy csak eltérnek, mint az oroszlánfalka a kivénhedt hímet, várnak türelemmel, míg magamtól ki nem dőlök. Talán már számolják a napokat, latolgatva egymás között, mennyi lehet még hátra. Majra egy idő óta nem beszélek.

Mire a városkapuhoz érek, alaposan kimerülök. De ha eddig kitarítottam, most már nem visszakozhatom. A két kapuőr kihúzza magát, kiegyenesíti dárdáját. Bólintok, még mosolyognom is sikerül, vagy csak én hiszem így. Ahogy átérek a boltív alatt, elfog a kísértés, hogy beüljek a hordszékbe. A palota még messze van, a térdeimben a fájás fokozatosan visszatér. Összeszorítom a fogaimat, húzom tovább magam után a lábaimat. Sok az ember körülöttem, köszöngetnek, intgetnek. Ha szeretetük nem őszinte, színlelésük is jólesik. A Sárkányfogadó előtt a karaván már útra kész. A tevék és a lovak felmálházva. A kereskedők két napja érkeztek, kicserélték az áruikat, s amint a nap lenyugszik, a hűvös első órájában továbbállnak. Régebben el nem mulasztottam volna az alkalmat, hogy szóba elegyedjek velük. Merre mennek, mit visznek, mikor térnek vissza? Olykor megajándékoztam őket néhány tömlő sörbettel. Ügyeltem a jó híremre.

A palotában nem szólok senkihez, fölvánszorgok a lépcsőkön, s a szobámba érve úgy dőlök le a széles heverőre, mint a kivágott cédrus. Lábam zsidbadnak, kapkodva veszem a levegőt. Adok magamnak néhány órát, mielőtt újra hivatalba bocsátom személyemet.

Hirtelen sötétedik be. Mire kész vagyok a fürdővel, s Majra rám adja a ruhámat, körbetekeri köntösöm övét, megfésüli ritkás hajamat, este van. Talán már nem is tudnék meglenni a mozdulatai nélkül. A részemé lettek, kisajátítottam őket. Egykor feketén fénylő haja néhol már őszbe fordul. Ahogy forgolódik körülöttem, lehajol, igazgatja ruhámat, meglegyint olajának illata. Olyan érzés, mint idegen országból hazatérni. Egyszeriben közlékennyé válok.

– Ma délután a hegyekről álmodtam. Emlékszel, amikor elvittelek vadászni a hegyekbe?

– Régen volt.

– De emlékszel.

Hallgat.

– Esténként más-más völgyben vertük föl a sátrunkat. Azt ettük, amit elejtettem. Nyulat, fácánt, egyszer még egy kecskét is lőttem, íjjal,

emlékszel? Teát főztünk a tűz fölött, összebújtunk a pokróc alatt, és hallgattuk az éjszakai erdő neszeit.

Nem válaszol. Ha nem, hát nem. Témát váltok.

– Kik jönnek ma? – kérdezem.

– A fogadós, Ramaul. Meg a molnár.

Ramault persze ismerem. A molnárral megküzdök. A nevek kihullanak a fejből, de a formákra emlékezni szoktam.

– Hogy néz ki? A molnár.

– Alacsony, kopasz.

Megvan.

– Mi a neve?

– Ibár.

– Ibár! Más senki?

– Senki.

Kiegyenesedik, szemembe néz. Többet tud rólam, mint én. Nem vagyok hozzá őszinte, mert miközben beszélgetünk, a lányra gondolok, aki estére az ágyamban fog várni rám. És ezzel tisztában van. Hűsége néha megrémiszt.

Fölsóhajtok.

– Majdnem szép nap.

Nem kedvelik az öreg bírót, inkább jönnek az öreg helytartóhoz. Még mindig idegennek számítok a szemükben, de egy idegen igazságérzetében jobban megbíznak. Miközben lefelé ballagok a lépcsőkön, megpróbálom kitalálni, mit akarhatnak. Nyilván anyagi oka lehet a nézeteltérésüknek. Vagy asszony. Vagy mindkettő. A törvény szerint ügyüket írásban is elő kellett volna terjeszteniük, de a rendelkezéssel már senki sem törődik. A legkevésbé én. Egy közös vacsora, néhány pohár bor, ez inkább kedvünkre van.

Az előtérben várnak. Amikor megpillantanak a lépcsőfordulón, a helyi szokás szerint méltósággal meghajolnak, így várják, míg leérek és köszöntöm őket.

– Áldás szálljon a hátatokra!

– Amiképpen a tiédre, nagyuram! – felelik egyszerre.

Betessékelem őket a fogadóterembe. Az asztal megterítve, tálakban hideg sült, túró, olajbogyó, lepénykenyér, zöldhagyma, kapros öntet. Kancsóban bor, citromos víz. Semmi pompa. Szalam a fal mellett áll, sorára vár. Tekintete rezzenéstelen, öltözete makulátlan, mint mindig. Ahogyan házigazdához illik, megvárom, amíg helyet foglalnak a kere-

veten, majd leülök velük szemben. Szalam előrelép, bort tölt a poharakba. Alig fiatalabb nálam, keze mégis biztosan tartja a korsót, nem rezzen meg egy pillanatra sem. Lezajlik a szokásos szertartás: csippenünk egy falatot, megrágjuk, lenyeljük, utánaküldünk egy korty bort.

Miután mindhárman letesszük a poharunkat, megszólalok:

– Halljam, urak, miben állhatok szolgálatotokra?

Nem kerüli el figyelmemet, hogy Ibár, a molnár, lopva a másikkra pillant. A fogadós Ramaul régi ismerősöm. Igaz, több éve is van már annak, hogy megszűntem rendszeres vendége lenni a Sárkányfogadónak. Megöregedett ő is. A boltot most a fia, Haleb vezeti. Fészkelődik egy sort, rám néz. Dús, szinte buja szakálla fekete keretbe zárja arcát. Még mielőtt kinyitná a száját, rájövök, hogy ezeknek nem egymással van bajuk.

– Úgy áll a helyzet, nagyuram, hogy ezúttal inkább mi lennénk a te segítségére – dörmögi mély hangján.

Kíváncsian felvonom a szemöldököm.

– Nocsak.

Most a molnár szólal meg. Hangja alig hallható, már-már suttogó, bocsánatkérő, hegyeznem kell a fülem, hogy megértsem.

– A tegnapelőtti karavánnal jött egy követ.

A gyomrom, akár ha jeget nyeltem volna, egy pillanatra megfagy. Igyekszem nem mutatni. Mégis eltelik kis idő, mire a dolgok helyre rendeződnek a fejemben.

– Mi van vele?

– Ott alszik a fogadómban – mondja Ramaul. Mintha megegyeztek volna, hogy felváltva beszélnek.

– Alszik? Két napja?

– Mikor megérkezett, alig állt a lábán a kimerültségtől. Közölte velem, hogy három hónapja úton van. A köpenye alatt felismertem a Birodalom kék zubbonyát. Azt ajánlottam, pihenje ki magát, mielőtt idejön a palotába. Mégsem illik porosan, fáradtan beállítani a nagyúrhoz. Előszedtem a finom, mézes boromat. Nem sajnáltam tőle. Adtam neki. Meg egy kicsit a porból is, észrevétlenül, a kupába. Lesz egy csöppnyi fejfájása, mikor felébred.

– Ha tegnapelőtt érkezett, miért csak ma szóltok?

Hol az egyikre, hol a másikkra nézek, nem tudván, melyikük válaszol.

A fogadós folytatja:

– Összeült a Tanács. Tanakodtunk, mi legyen.

Hátradőlök a kereveten, mély levegőt veszek. Mindent értek. Nagylelkűek. Nem akarnak döntenek nélkülem. Vagy inkább félnek. És ez érthető. Figyelem őket, ők meg engem. Ők azt lesik, hogyan reagálok, én meg azt kutatom rajtuk, mit várnának tőlem.

– Ha felébred, hadd jöjjön – mondom Ramaulnak azt, amit a legkevésbé szeretnék mondani. – Beszélni akarok vele. Nem tudhatjuk, miért küldték.

A molnár kopasz feje szaporán bólogat.

– Én is ezt mondtam – suttogja. – Ugye, Ramaul, én is ezt mondtam!

– Ezt mondtad.

A fogadós szemmel láthatóan más véleményen van. Intek Szalamnak, töltsse tele a kupákat.

– Nyugodj meg, Ramaul – mondom neki. – Jól cselekedtetek.

Iszogatunk, visszafogottan falatozunk, igyekszünk másról beszélni. Az aszályról, a megről, a bárdok közelgő versenyéről, azonban hangulatunk fátyolos, mintha szürke hamulepel borított volna be mindent, eltompítva hétköznapi dolgaink kontúrjait. S ez nem változik egész este. Két óra múlva szedelőzködnek, távoznak.

A fiatal lány az ágyamban kötelességtudóan kezdeményez. Meleg és buzgó, és bár a testem önkéntelenül válaszol az ingerre, valójában nem vagyok vele. Megérzi, megmerevedik, majd folytatná, aztán újra leáll.

– Mi történt?

– Menj el – mondom neki.

– Mi a baj? Velem van a baj?

Megijed, kapaszkodik belém. Próbálkozik még, azt hiszi, a rámenősségén múlik. Finoman eltolom magamtól.

– Ez nem rólad szól. Csak menj.

Nem érti, de szót fogad. Kíváncsi vagyok, bánkódik-e reggelig, amiért nem sikerült kielégítenie az öreg kéjencet. Nem valószínű. Sokáig ébren maradok, tekintetemmel szűröm a sötétséget. Később, mikor végre elalszom, mindenért kárpótol az álmom. Ismét a hegyekben járok, arcomat hideg szél mardossa, szikláról sziklára szökellek, s nem tudok jóllakni a csípős levegővel. Szabad vagyok, mint a kőszáli kecske, melyet üldözök.

A követ pontosan délben érkezik a palotába. Ramaul egy órával korábban elküldte hozzám egyik inasát, hogy figyelmeztessen. Felesleges

volt, hajnal óta készen állok, amióta felébredtem. Bőséggel megreggeliztem, az étvágyammal hál'isten semmi gond. A reggeli készülődés közben elmondom Majrának a követ dolgát. Nem is igyekszik leplezni, látom szemében a riadalmat. Mozdulatai lelassulnak munka közben, lemossa arcomról a borotvahabot, megtöröl.

– Nem akartalak megijeszteni – mondom.

Hozza az illatszert.

– Ezért küldted el a lányt? – kérdezi.

– Hát ebben a palotában semmi nem marad titokban? Amúgy meg köszönöm, hogy aggódsz értem.

Bedörzsöli a szert a bőrömbe, csíp, de jólesik. Már azt hiszem, elereszti füle mellett a megjegyzést, amikor hátrébb lép, és így szól:

– Aggódok is. Napok óta érzem a baj közeledtét. A tej a kamrában két napja nem alszik meg. Az alhasam úgy fáj, mint amikor még megvolt a vérzésem. Vigyázz a követtel, nagyuram. Mellesleg, a titkaidat nem az ágyasaid őrzik.

Meglepődöm azon, hogy egy fiatalembert küldtek. Nem lehet több huszonötnél. Fehér köpenyét karjára vetve álldogál odalenn, kék zubbonya, fekete nadrágja pormentes, csizmája fényesre suvickolva. Bokrétás kalpagja hóna alatt. Oldalára csatolt görbe szablyájának hüvelye kék bársonnyal bevonva, aranyozott hímzés díszíti. Nem kincstári darab, a fiú nyilván jó családból került a seregbe. Ahhoz túl fiatal még, hogy hadjáratban gazdagodott volna meg. Avagy ki tudja. Haja hirtelenszöke, hátul pici lófarokkal. Lefelé jövet a lépcsőn van időm szemügyre venni. Háttal áll nekem, és a falra aggatott bronzlapokat tanulmányozza. Egy tucát van belőlük, egymás mellett sorakoznak, végig a fogadóterem belső falán. Ahogy a lépcső elkanyarodik, úgy tárul föl előttem a fiú arcéle. Kicsit pisze orr, majdhogynem lányos arc.

Annyira belemerül a lapokba, hogy észre sem veszi, amikor mögéje érek.

– Isten hozta, követ úr!

Megperdül, mint akit kígyó mart meg. Kalpagja kiesik hóna alól, lábam elé gurul. Megelőzöm, egy már-már fürge mozdulattal lehajlok, és felemelem.

– Helytartó úr... köszönöm – elveszi a kalapot. Így, szemtől szemben, még lányosabbnak tűnik az arca. Ámbár lehetséges, ahogy öregszünk, minden fiatalban nőies vonásokat vélünk felfedezni.

Ugyanakkor, és ez ellentmond az előbbieknak, kék tekintete kemény, mint a befagyott tó jege. Figyelmesen fürkészkéz, tetőtől talpig

végigmér. A kék szempárban kendőzetlen csodálkozás. Értem az okát.

– Az öltözékemen ámul, igaz? Ez a helyi viselet. Bizonyára szokatlan szoknyában látnia egy férfit, pláne korombelit, de higgye el, ebben a provinciában, ezen az éghajlaton nagyon előnyös. És kényelmes.

– Hát persze – bólogat készségesen. – Nagy errefelé a hőség, kétésgkívvül.

Hogy könnyítsek helyzetén, s eltereljem figyelmét magamról, a falra aggatott bronzlemezekre mutatok.

– Szépek, nem igaz?

– Azok, nagyon – fordul vissza a fal felé. – Sajnos nem értem az írást, nem tudom elolvasni.

– Akkor a provincia nyelvét sem ismeri?

Szégyenlősen elhúzza a száját.

– Csak pár szót, éppen annyit sikerült megtanulnom indulás előtt, hogy el ne vesszek útközben.

– Minden évben, a nyári napforduló idején – magyarázom – ide, ebbe a városba gyűlnek össze az ország költői a távoli hegyvidékekről, a szavannákról, a tenger mellékről, és versenyt szavalnak. Évekkel ezelőtt az a megtiszteltetés ért, hogy beválasztottak a zsűribe, melynek feladata kiválasztani a legszebb verset. Nagy kitüntetés, főleg egy idegen számára. Ezek a bronzlapokra vésett írások a győztes bárdok költeményei.

– Nahát. Ezek is olyan dalversenyek, mint amilyenek mifelénk dívnek?

– Nem. Nem, itt tilos énekelni a verset, zene sincs mellé. Csak verselnek.

– Zene nélkül?

– Pontosan. Itt a zene és a vers külön műfaj.

– Nahát.

– Kedveli a verseket, követ úr?

– Nem veszem hasznukat.

Gyengéden karon fogom és beljebb terelem.

– Egy kis frissítőt?

Hangjában megkönnyebbülés csendül: – Ó, azért igazán hálás leszek! Reggel óta hasogat a fejem.

– Szokni kell az itteni klímát.

Szalam sörbetet kínál, kiszolgálása kifogástalan. Egy fővárosi palotában is megállná a helyét. Gyerekes dolog, de ez most büszkeséggel tölt el.

– Köszönjük, Szalam.

Megvárom, amíg eloltja szomját. Nem fogja vissza magát, egy hajtásra kiissza a poharat.

– A palotában természetesen előkészítettünk önnek egy kényelmes szobát. Majd üzenek a fogadóba, hogy küldjék át a holmiját.

Egy mély bólintással tudomásul veszi, de még mielőtt hangot adna köszönetének, folytatom:

– Mi sem áll tőlem távolabb annál, hogy hivatalos beszélgetésbe kényszerítsem, mielőtt kényelembe helyezné magát nálunk, ellenben abban sem kívánom megakadályozni, hogy amennyiben sürgős és fontos üzenete van számomra, azt átadja.

Elmosolyodik.

– Még be sem mutatkoztam.

– Ez igaz.

– Engedelmeivel: Ernold Rollf, a II. Gyarmati Hadsereg századosa. Nem áll fel, ahogyan az illem diktálná.

– Örvendek, százados. Az én nevemet bizonyára ismeri.

– Hát persze, Orten helytartó úr.

Olyan régóta nem hallottam más szájából elhangzani a nevemet, hogy egy röpké pillanatra úgy tűnik, mintha nem is rólam lenne szó. Errefelé én csak *nagyúr* vagyok.

– És mi újság a Birodalomban? – kérdezem.

– Uralkodónk bölcs kormányzása jóléttel és boldogsággal árasztja el népét szerte az országban – feleli készségesen. Majd mosolyogva folytatja: – Azért persze mindig akad egy kis lázongás itt-ott, hogy ne legyen unalmas az életünk.

– Errefelé szerencsére béke honol. Mihozzánk különben is lassan jutnak el a hírek, s azok sem túl megbízhatóak. Elég távoli provincia.

– A legtávolabbi, ha engem kérdez. És nem veszélytelen az út idáig.

– Akkor sem volt az, amikor én jöttem ide.

– Az jó régen volt már, ugye, helytartó úr?

– Harminc éve lassan.

Ajkával elismerően csücsörít, mintha füttyenteni szeretne, de meggondolja magát.

– Nem sok helytartó marad meg ennyi ideig állomáshelyén.

– Nem tudhatom. Nem ismerek másokat.

– Önnek mi a titka?

– Lenne titkom? Ha csak az nem, hogy békeszerető ember vagyok.

– Nem hiányzik a Főváros? A Birodalom szíve? A pezsgő élet, a politika, a civilizáció?

– Ott szolgálom az Uralkodót, ahova a kötelesség szólít – felelem.

– Kényelmes élete lenne odahaza, szép nyugdíj várna magára.

Szeretnék belelátni a fejébe. De ahhoz szekerére lenne szükségem. A lehető legszerényebb mosolyommal mondom:

– Talán már ahhoz is öreg vagyok, hogy hazatérjek.

Hátrafordul, poharával int Szalamnak, hogy kérne még sörbetet. Nincs tisztában vele, viselkedése mennyire modortalan, errefelé illetlenség a házigazda szolgálját utasítgatni.

– Két évvel ezelőtt a Gyarmati Hadsereg elindított ide egy követet – mondja.

– Valóban? S mi történt vele?

– Ezek szerint nem ért célba?

– Feltételezem, ez költői kérdés. Nem tartom valószínűnek, hogy egy követ a városunkban elkerülte volna figyelmemet. De ahogy ön is megjegyezte, nem veszélytelen az út idáig.

Végre nem engem bámul. Tekintetét körbehordozza a termen.

– Szeretném megismerni a várost – közli velem.

– Semmi akadálya. Holnap elkísérem.

– Nem venném a lelkemre, hogy miattam fáradjon. Feltalálom magam.

– Ahogy óhajtja.

Kardja útban van az asztal alatt, igazgatja.

– Nyugodtan lecsatolhatja a fegyverét, százados. Ez nyugalmas vidék, itt nincsenek ellenségei.

– Úgy tapasztaltam, hogy a hódítókat sehol sem szívlelik – feleli fanyarul.

Majdnem kiszalad a számon, mi a véleményem egy tejfelesszájú tapasztalatairól.

– Talán igaza van, jobb félni, mint megijedni – értek vele egyet.

Nemsokára magára hagyom. Szalam majd felvezeti a szobájába. Én is visszahúzódok a sajátomba. Magányos vagyok, jólesne Majra társasága, de neki esze ágában sincs fölbukkanni. A délutánom azzal telik, hogy heverészek, bort kortyolgatok, lebzselek haszontalanul. Bosszant egy érzés, hogy ez a fiatal századosocska elfoglalta előlem az egész palotát, aminek persze semmi alapja, és mégis. Mintha egy véreb kószalna odakinn a folyosókon, s csak itt, a zárt ajtók mögött érezhetném magam biztonságban. Elég öreg vagyok már ahhoz, hogy

bátran bevalljam félelmeimet. Szerencsére a bor idővel átsegít egy nyugalmasabb állapotba.

Hirtelenfehér, bántó fényre ébredek. Reggel van, miközben arra sem emlékszem, mikor volt este. Majra rántotta félre a függönyöket, hallom a hangját, de nem értem, amit mond. Mintha két külön világban lennénk, s én csupán sejteném az övét. Alakja homályos árnyként kering a szobában. Felülök az ágyon, ennyi kaland egy időre elég is.

– Mi bajod van? – mordulok rá. Nem szokott ilyen durván ébreszteni.

– Ezt látnod kell, nagyuram!

Kítárja a balkon ajtaját, a huzat végigfut meztelen testemen. Hozza a köntösömet, rám teríti.

– Mi történt?

– Nézd meg magad.

Felállok, és kibotorkálok a teraszra. Megkapaszkodom a korlátban. Lenézek a palotaudvarra, de nem látok semmi különösét. Fák, sövények, szökőkút.

– Mit kéne látnom? – zúg a fejem, egész lényem visszakívánczik az ágyba.

Mellém lép, karja az orrom előtt, a nagy fügefafa irányába mutat, az udvar végébe, közvetlenül a kerítés mellett.

– Ott.

Kidörzsölöm szememből a maradék homályt. A százados az, a fa alatt áll, félmeztelenül. Csak a csizma és a fekete nadrág van rajta. Elsőre nem értem, mit művel. Mintha megdermedt volna mozdulat közben. Egy értelmetlen mozdulat közben: egyik keze kinyújtva, a másik csípőjéhez húzva, törzse kissé oldalra hajol, térdei megroggyanva. Észreveszem, hogy mégis mozog. Nagyon lassan. A kinyújtott kar fokozatosan visszahúzódik, a másik ugyanakkor előre nyomul. Súlypontját áthelyezi egyik lábáról a másikra, majd fél lábra áll, oldalt lép. S mindezt lassan, idegesítően lassan. Megvilágosodom. Negyed százada, hogy utoljára láttam ilyet. Annyira anakronisztikus a bennünket körülvevő világgal, amit a százados a palota udvarán művel, hogy nem tudom megállni, kibuggyan belőlem a nevetés.

– Rollf százados harcművész.

– Tinálatok művészet a harc?

Képtelen vagyok a fenekemen megmaradni, miközben ő a várost járja. Ebéd után rábukkanok, amint a Fő téren téblábol. Teljes pompában, kalppal a fején, csizmában, uniformisban. Kezében jegyzetfüzet, néha feljegyez valamit. Örülök, hogy a téren találom. A térre büszke vagyok. Én hoztam rendbe, én köveztettem ki. Az én művem. Húsz évvel ezelőtt itt sár volt, mocsok, bűz. Nyáron döglegyek ezrei lepték el a teret. A szomszédos piacról a koszt, a hulladékot ide hordta az eső. Minden jelentősebb üzlet a városban a térre nyílik. A hentes, a pékség, a szatócsboltok, a zöldséges. Évekig gyözködtem a Tanácsot, hogy kövezzük le. Időbe telt, mire megtanulták, a közjóért tenniük is kell valamit. Végül beadták a derekukat, elhordtuk a mocskot, kitararítottuk a teret. Keskeny csatornát ástunk a falig, ahol a folyó elhagyja a várost, ezzel megszabadultunk a szennyvíztől. Kőfaragókat fogadtunk fel, a hegyekből köveket hoztunk, hamarosan a sár is megszűnt. Pár évre rá javasoltam, építsük ki az öntözőrendszert a közeli falu határában, hogy megduplázzuk a termést, s ne legyen a város jóléte kiszolgáltatva a karavánok kereskedőinek.

A százados a szobrot bámulja a tér közepén. Körbejárja.

– Ez maga lenne? – kérdezi, amikor megállok mellette.

– Fogjuk rá.

– Szobrot emeltek a helytartójuknak?

– Amiért sokat tettem a közjóért. Egyébként tiltakoztam.

– Úgy látom, nem eléggé.

Nem is. Áruljam el neki, mennyire hízelgett a hiúságomnak? Mindamellettt vérig sértettem volna a Tanácsot, ha megtiltom. Nem kommentálok pikírt megjegyzését.

– Szép ez a tér.

– Szerintem is.

– És ez a sok üzlet, szinte minden épület egyforma, egymás mellé simul. Tökéletes!

Lelkendezését gyanúsnak találom, de nem szólok. Csendben figyelem, ahogy feljegyez valamit. Hiába állok közvetlenül mellette, szemem már túl gyenge ahhoz, hogy meglessem, mit ír a füzetbe.

Elindul a fal felé. Vasalt csizmája katonásan kopog a kövezeten. Igyekszem lépést tartani vele, pedig fájnak a lábaim, és a hőség majd-hogynem elviselhetetlen. Alig látok embert az utcán. Még a gyerekek is eltűntek, nem rohángásznak a házak között, csend van, mintha gyász ülné meg a várost. Közben tudom, minden ablak mögül kíváncsi tekintetek szegeződnek ránk.

– Milyen magas a fal? Húsz láb? – kérdezi.

– Huszonkettő.

– Nem sok. Emellett elég elhanyagoltnak látszik. Sőt, nem csak látszik, az is.

– Nem volt ki ellen megerősíteni. A helyiek hírből sem ismerik a háborút.

– Lám, ez is a Birodalom erejét igazolja. Még ilyen távol a Fővárostól is béke van.

Azért van béke, mert távol a Főváros. Mondanám, de persze nem mondom.

Fölkapaszkodik a létrán a mellvédre. Kelletlenül követem. Nem könnyű a függőleges mászás. Odafönn megállunk, alattunk, előttünk kiszélesedik a világ. A százados leveszi a kalapját, zsebkendőjével megtörli a homlokát. Izzad, szőke haja ragacsos a verejtéktől. Csodálom kitartását a vastag zubbonyban, de hadd főjön.

Előremutat, a dombok és az olajfák irányába.

– Azon túl kezdődik a sivatag, igaz?

– Pontosan.

– És mi van a sivatagon túl?

– Mezők és erdők. Pásztornépek.

– Adóznak nekünk? Azok a pásztornépek – visszateszi a kalapot a fejére. Oldalán a színes bokréta meglibben a lanyha szélben.

– Nem adóznak, kereskednek.

– Az nem ugyanaz.

– Jó viszonyban vagyunk velük. Gabonáért, sörért, borért, szövétért cserébe kapunk tőlük húst, bőrt, élőállatot. De nem könnyű átjutni a sivatagon nyáron. Nem is igen erőltetjük.

– És azok a hegyek?

Kelet felé mutat, ahol a távoli égboltot kékes hegyvonulatok csipkézik. Áttetszőknek tűnnek, mintha híg festékekkel kenték volna fel őket az ég kupolájára.

– Áthatolhatatlanok. Hegyek és hegyek, mély szurdokok, zuhatagok, havas bércek. Kőszáli kecskék és hópárducok hazája. Fiaitalabb koromban sokat vadásztam arra.

A vadászmultam szemmel láthatóan nem érdekli. Tekintetével ismét a dombokat fürkészi, mintha keresztül akarna látni rajtuk.

– Szeretném megismerni azokat a mezőket a sivatagon túl. Gazdag vidék?

– Gazdag. Egyszerű, de gazdag. Az ott élő törzsek békések. Rengeteg az erdő, hajóépítésre alkalmas fákkal. Bölény- és antilopcsordák vonulnak végtelen szavannáin. Folyóiban hemzsegnek a halak. Asszonyaik gyönyörűek, dús keblűek, ringó csípőjűek, és rajonganak az idegenekért. Megtiszteltetés a számukra, ha fehér ember szeretői lehetnek.

A százados előreszegezi állát.

– Mennyi ideig tart átkelni a sivatagon?

– Három nap, de ilyen melegben kockázatos vállalkozás.

Oldalt fordítja a fejét, rám villantja hófehér fogsorát.

– Ha nem az lenne, nem is érdekelne.

Arca elkomorul, tekintete újra a távolba mered.

Megköszöri a torkát. Hangja egyszeriben lágy lesz, elveszíti katonás keménységét.

– Az Uralkodó gyengélkedik.

– Szomorúan hallom. Remélem, nem komoly.

– Persze, hogy nem! – vágja rá kapásból. – Csak hát a kora, ugyebár, előbb-utóbb mindenki megöregszik.

Mit tudsz te az öregségről, gondolom magamban, tested ruganyos, izmaid kemények, hamarabb kielégítesz egy nőt, mint amennyi idő alatt én a budin megkönnyebbülök.

– Szeretne még egy utolsó hódítást magáénak tudni. Felrakni egy apró ékkövet díszes koronájára, most, élete alkonyán.

– Van még egyáltalán hely azon a koronán? – kérdezem.

– Ez is költői kérdés volt, ugye?

– Mindenképpen.

Hamarosan kimentem magam, otthagytam. Fáradtságra, melegre hivatkozom.

Egész délután az ágyam szélén ülök. Lógatom mezítelen lábfejemet a hűvös márványra. Három hét múlva megérkeznek a bárdok. Talán van, aki már útra is kelt a távolabb élők közül. Mire megjönnek, a lányok feldíszítik a tereket, házakat, virágba borulnak a palota termei.

Majra bejön a szobámba, letérdel elé, majd a sarkára ül. Arra vár, hogy mondjak valamit. Én meg arra, hogy kérdezzen. Nem szólunk, csak nézzük egymást. Tekintetében gyanakvás. Aztán gondol egyet, ölébe veszi a lábfejemet, s masszírozni kezdi. Ez mindig jólesik, segít a vérkeringésemnek.

Egy idő után lehajolok, megfogom a kezét.

– Majra, menjünk el újra vadászni a hegyekbe! Mint régen. Te meg én.

Nagy, barna mandulaszemű végigmérnek. Komolytalannak tart. Elengedem a kezét.

– Na, mondd csak ki, mondd már! Vén bolond vagyok, nem is élném túl az utat!

– Kimondtad helyettem.

– De nem, Majra, higgy nekem! Van bennem annyi erő, képes vagyok rá, és úgy érzem, ha megteesszük, olyan lehet megint minden, mint régen. Újjászületünk a hegyek között!

Fejét lehajtja, nem látom az arcát.

– Mit szólsz hozzá?

– Mihez kezdesz a követtel?

Majra szereti elrontani a dolgokat. Úgy érzem magam, mint akit csaláson kaptak. Elhúzom a lábamat, felállok.

– Küldd be a lányt!

Lesüti a szemét, szó nélkül fordul ki a szobából. Azzal büntetem, hogy meghagyom pillanatnyi tévhitében. Rendbe rakom magam, öszszefogom a köntösömet, papucsot húzok. Kimegyek a teraszra, körülnézek a palotaudvaron. A századost nem látom, és máris jobban érzem magam. Másrészről furdal a kíváncsiság, vajon hol lehet éppen?

Meghallom a lányt magam mögött. Visszamegyek a szobába, és a székre mutatok.

– Ül le!

Nem érti, a szék nem az ő helye.

– Ül csak le.

Leül, de szeme folyton rajtam csüng. Nyilván azt hiszi, a múlt éjszakai csorbát szeretném kiköszörölni. Ezúttal azonban nem köszörülök csorbát.

– Találkoztál a követtel, aki itt kószál a városban?

– Találkoztam, nagyuram.

– Mi a véleményed róla?

– A véleményem?

Nem tud mit kezdeni a kérdéssel, ezért egyszerűsítek.

– Csinosnak találsz?

Megfontolja a választ.

– A maga módján.

– Nem túl nőies?

– Nőies?

– Olyan... olyan lágy. Kisfiús.

– Nem értelek, nagyuram: kisfiús vagy nőies?

– Jaj, te lány... arra vagyok kíváncsi, milyennek látod női szemmel. Őszintén, semmi baj nem lesz, akármit is mondasz.

Ha már megnyugtattam, nem habozik.

– Nagyon csinosnak találok, igen. Olyan katonás. Határozott. Igazi férfi, aki...

– Jó, elég, értem.

Na, kvittek vagyunk, Majra, bosszút álltam magamon helyetted.

– Csak azért kérdeztem, mert nem szerettem volna olyasmit kérni tőled, amihez nem lenne gusztusod.

Talán nem így kellett volna fogalmaznom. A lány teste észrevehetően megfeszül, kerek melleinek bimbói nekinyomódnak a vékony ruhának. Alig vesz levegőt. Kissé elbizonytalanodom a csorba köszörülését illetően, de elhessegetem a kísértést. Sietek gyorsan túlesni rajta, még mielőtt legyűr a féltékenység, s meggondolnám magam.

– Szükségem van a segítségedre.

Egész éjjel ébren maradok. Virrasztok, s kínlódom, most veszik el játékszeremet. Kiüritik Szent Gráloamat, örök ifjúságom zálogát. Hogy csillapítsam a bennem kavargó feszültséget, a régi időkre gondolok. Megpróbálom felidézni magamban az első itt töltött éveket, de folyton csak Majra arca tűnik fel előttem. Mindaz, ami később megragadt ebben az Isten háta mögötti világban, ott volt Majra lényében. Általa és vele szerettem bele ebbe a provinciába. És mégsem tudok visszaemlékezni arra az első alkalomra, amikor találkoztunk. Mint ha nem is lett volna első alkalom. Mintha találkozásunk és a találkozásunkat követő szerelmes évek csak folytatásai lettek volna valami réginek, valami nálunk is ősbibb, megörökölt sorsnak. Amikor megérkeztem, ő már itt volt a palotában. Szolgálólánynak kaptam, de a Tanácsnak minden bizonnyal titkolt szándékai is voltak vele kapcsolatban. Ha nem is voltam már tejfelesszájú, mint ez a századosocská, aki odakinn méri fel a városomat (az én városomat!), de erőm teljében voltam. Ha azt tervezték, ami megtörtént, jól számítottak. Amennyiben volt bennem hajlam a zsarnokoskodásra (Majra szerint volt), azt ő rövid úton kiirtotta belőlem. Viszonzásul elárultam őt. Jöttek újabbak, fiatalabbak, majd nem-Majrák. Cserélődtek, mentek és jöttek, legtöbbjüknek a nevére sem emlékszem. Pusztuló porhüvelyem álságos életelírjei. Nem többek a hamis csodaszereknél, amiket

apró üvegcsékben árulnak sarlatánok a vásárokon, örök életet ígérve általuk.

A terasz ablakán már derengeni kezd a hajnal, mikor a lány belép a szobámba.

– Megszerezted?

Kezembe nyomja a jegyzetfüzetet.

– Sokáig tartott.

– Nehezen aludt el – mentegetőzik.

Lelekiismeret-furdalás hadakozik bennem féltékenységgel. Erős bennem a késztetés, hogy beszámoltassam az éjszakáról. Milyen volt? Beletörődő parancsteljesítés, vagy élvezte is? De nem akarom tetézni az aljasságomat, és a válaszáért is tartok. Többé úgysem leszek képes hozzáérni. Rolf százados izmos, kisportolt teste után ebben a fiatal lányban kár lenne elherdálni maradék önbecsülésemet.

Gyertyát gyújtok, és belelapozok a füzetbe. Nem valami ügyes rajzoló, ezt rögtön megállapítom, ennek ellenére az ábrák felismerhetők. A Fő tér tojás alakú, közepén a szobor, alatta ez áll: *Orten emlékműve*, kétszer aláhúzva. Rosszmájú kis nyikhaj. A tér város felőli oldalán az üzletek alapvonalai átrajzolva, egyetlen, hosszú épületté alakítva, fölötté egy szó: *kaszárnya*. A túloldalon hasonlóképp, mellette egy szó: *istállók*. A tér északi csücskén, ahol most a kerek, csücsös magtár áll, a papíron egy széles kocka szerepel, több szomszédos épületet magába olvasztva, mindez átsatírozva, alatta az írás: *fegyvertár*. Lapozok. A palota elnagyolt alaprajza. *Tisztiszállás*. Anyátok. Lapozok. A városkapu belülnézetből, csak a boltív látszik, és jobbról-balról egy-egy darab a falból, de vastagon átixelve: *új kaput az északi oldalra*. Következő lap. A nyugati fal egy csíkja, felülnézetből, szemben vele egy L alakú épület, kerek udvarral, ami nem lehet más, mint a Sárkányfogadó, az épület kereteit adó vonalak közé beleírva: *parancsnoki központ*.

Becsukom a füzetet, eleget láttam. Visszaadom a lánynak.

– Maradj mellette, míg fel nem ébred. Ne fogjon gyanút.

Szó nélkül távozik. Mikor egyedül maradok, leroskadok az ágyra, és arcomat a kezembe temetem.

A lány napokon át a századosnál alszik. A parancs önfeláldozó túlteljesítése? Kétlem. A fiatalúr napközben a vidéket járja, úgy parádézik lován a város utcáin, a környező falvakban, mint aki leendő dicsőségének helyszíneit veszi lajstromba. Nincs értelme tovább húzni az időt, minden egyes elherdált napot saját magamtól sikkasztok el. Egyik

délután, mikor tudom, hogy a százados odakinn van a falakon túl, felkeresem Ramault a fogadóiban.

Rég nem jártam nála. A vendéglő nem sokat változott, az asztalok újak, de a fűrészporról beszórt padló, a füstös lambéria a régi. Haleb, Ramaul fia épp úgy néz ki, mint az apja húsz évvel ezelőtt. Még a szakállát is ugyanúgy nyírja. A bevált formán minek változtatni? Meghajol előttem, majd hátravezet, aztán föl a szűk, tekerdő lépcsőn.

Ramaul, mikor meglát a kinyílt ajtóban, felugrik, elébem jön.

– Nagyuram, megtiszteltetés számomra!

– Már vártál, ugye?

Belépek, a fiú becsukja maga mögött az ajtót. Kettesben maradunk.

– A feleséged? Régen üdvözöltem.

– Odakinn van a faluban, a szüleinél.

Hellyel, borral kínál, utóbbit elutasítom.

– Kiderítettem, mik a Birodalom szándékai – mondom. – Nincs új a nap alatt.

– Engedelmeddel, elejétől fogva tudtam.

– Bölcsebb vagy, mint én.

– Te meg jobb ember. Mindig jobbat vársz, nagyuram.

– De azt nem tudad, hogy a te fogadodat szemelte ki parancsnoki központnak.

– Nézzünk oda!

– És új kaput vágatna az északi falba.

– Azt!

– A magtárat pedig fegyvertárrá bővítené.

– Ej!

– És a tér egyik felén végig istállók épülnének. A szemközti soron meg a kaszárnya.

– Ho-hó! Ezt mind ő mondta?

– Belelestem a füzetébe.

– Akkor azt rajzolgatta naphosszat. Találgattuk, miben sántikál.

– Hát így állunk – tárom szét kezeimet.

– Ismerős helyzet.

– Az bizony. Kíváncsi rá, mi van a sivatagon túl.

Ramaul megsimogatja szakállát.

– Máris?

– Célratörő. A Fővárosban sokra vihetné.

Elnézünk egymás mellett, előzékenyen félreállunk, utat engedve a másik gondolatainak. Az övéit nem látom, nekem viszont folyton a

bárdok járnak az eszemben, az évenként megrendezett költőversenyeik sorsa, ha ez a város felvonulási területté válik. Végül Ramaul tesz pontot tétova kivárásunkra, és így szól:

– Akkor mutassuk meg neki. Haleb majd elkíséri.

Az esti tisztálkodás után visszatartom Majrát. Szemében hitetlenkedés. Újra szeretkezni vele olyan, mint egy barátságos mérkőzés régi ellenfelek között, ahol nem a győzelem számít már, hanem a játék maga.

Rollf százados két nap múlva úgy dönt, nekivág a sivatagnak. Megbízható vezetőt kér tőlem, Halebet, Ramaul fiát ajánlom neki.

– Többször járt már a sivatagon túli törzseknél – mondom neki. – Ismeri a vidéket.

Másik két napba telik, mire felkészülnek az útra. Tartalék lovat is visznek magukkal, több napra elegendő vizet, élelmet, abrakot az állatoknak. Haleb olyan idős lehet, mint a százados. Csak éppen egy másik világ szülötte. Mozdulatai vontatottak, nem siet. Megértem. Minden szerszámot kétszer ellenőriz a lovakon. A szíjakat meghúzza.

A Sárkányfogadó előtt állunk, és figyeljük őket. Egy tucat nézelődő ember, komor, zárkózott arccal. A lány is köztünk van, kezében zsebendő, néha a szeméhez emeli. Remélem, nem veszíti el a fejét. Tűz a nap. Majra nem tágít mellőlem, napernyőt tart a fejem fölé. Reggel, mielőtt kibújt mellőlem az ágyból, azt mondta, a fiatal lányok, akikkel hosszú időn keresztül ámítottam magamat, olyan jövővel kecsegtettek, amelyik sosem jön el. Igaza lehet. Ő legalább életben tartja emlékeimet.

Majd elindulnak. Senki nem integet nekik, ők sem néznek vissza. Ernold Rollf, a II. Gyarmati Hadsereg századosa nekivág a nagy útnak. Mire kilovagolnak a kapun, a tér kiürül. A lány halkán felzokog, most már teheti.

A türelem napjai következnek. Ahogy a száraz évszak végén az eget kutatjuk kóbor felhők után, úgy fürkésszük a sivatagot a lovasra várva. Az olajfaligeteken és dombokon túl, alig százlépésnyi szikkadt savanna után kezdődik a sárga, végeláthatatlan homokvilág. A szélső dombokról, az olajfák hús árnyékából is messzire el lehet látni a pusztaságban. Az ember beleborzong a gondolatba, miközben a gránátalma vörös, lédús magvaival csillapítja szomját a susogó lombok alatt, hogy milyen lenne elveszni abban a délibábos, izzó kietlenségben.

A sivatag megállíthatatlanul nyomul előre, évről évre majdnem egy lábnyit ragad el az ember világából. Annak idején, mikor a környék-

beli falvak öntözőrendszerét terveztem, egy vascölöpöt vertem le a savanna akkori szélére, s minden év tavaszán kimentem megmérni, mennyivel jött közelebb a homok. A cölöpnek már több éve nyoma veszett, a folyton változó, lassú hullámok módjára sodródó dűnék maguk alá temették. Nem telik bele egy emberöltő, és a fenyegető homok itt fog hullámlani a dombok lábánál.

Már nem csak én járok az olajfák ligetébe hűsölni, a fél város kivonul délutánonként a családjával a dombok közé, zsvajgó gyereklárma tölti be a környéket. Mintha pusztán a természet iránti vágy hajtaná ki az embereket. A fűben szétterített pokrócok tarkállanak, fonott karkosarokból zsemlék, sajtok kerülnek elő, vékony nyakú borosüvegek emelgetik apró fejüket a heverésző testek fölé. Férfiak kártyáznak, sakkoznak, nők kötögetnek, horgolnak, vagy csak illedelmesen maguk alá húzott lábakkal tereferálnak olyasmikről, amikről a nők tereferélni szoktak. Valaki mindig áll a dombon, amelyről a sivatagra látni.

Ha éppen nem a ligetekben múlatom az időmet, visszavonulok dolgozószobámba, előveszem a bárdok énekeit, és minden fogalmazókészegemet összeszedve fordítgatom a verseket hazám nyelvére. A feladat nehéz, mert bár az ihlet forrásai ugyanazok, szerelem, bánat, öröm és veszteség – hisz' mi másról szólhatnának az ember énekei a földön? –, anyanyelvem szavait túl gyengéknek, tartalmukat túl hígnak találom ahhoz, hogy általuk hűen visszaadhassam a helyi költők lírájának gazdagságát. Tisztában lévén munkám hiábavalóságával, immár nem hazám leendő olvasóinak érdekében kínlódom, erőlködöm a szavak dzsungelében, holmi megszállott felfedező módjára küzdve magamat előre a metaforák és hasonlatok liánerdejében, hanem hogy minél több rétegét fedezhessem fel a verseknek, melyek minden újraolvasás, szó- és képelemzés során újabbnál újabb tereket, rejtett értelmeket tárnak fel előttem.

Egyik délután, belefáradva a szavakkal való viaskodásba, felkeresném Ramault, gondolván, szüksége van baráti szóra. De Ramaul nem kíván beszélgetni velem. A fogadó előtt sópröget, messziről meglátja, hogy közeledem, üdvözlésképpen int egyet, aztán hátat fordít, sópröget tovább. Elfogadom a jelzést, másfelé veszem az irányt. A sors engem nem ajándékozott meg gyermekkel, így csupán sejteni vélem, milyen mély lehet a benne tátongó félelem kútja.

Éjszakánként Majra lop melegséget a szívembe. Egyszerre önző és nagylelkű, mint aki végre hozzájutott jogos örökségéhez, csak még nem tudja, mihez kezdjen az ölébe hullott gyogyonnal.

Aztán a hatodik vagy a hetedik napon bekövetkezik, amire várunk. Én is ott vagyok a ligetekben, heverészek a fűben, Majra éppen szamócalekvárt ken egy szelet kenyérre, amikor valaki felkiált a fák között. A hangos szóra felszedelőzködünk, és mindannyian a keskeny ösvényhez vonulunk, amely a sivatag irányából a dombokon át a városhoz vezet. Sorfalat állunk kétoldalt az út mentén.

A megkönnyebbülés sóhaja, mint amikor a déli szél fától fáig végigfut a lombok közt, eljut hozzánk. Egyetlen lovas jön. Ezt suttogja szájáról szájra a sóhaj. És ekkor a kanyargó ösvényen felbukkan Ramaul fia, Haleb. Két üres lovat vezet maga után, a századosét és a málhását. Külseje megviselt, ruháját, szakállát belepte a homok, ajka cserepes a sivatagi hőségtől. Arcán horzsolás, karján egyszerű, fehér kötés, amin átüt egy halványrózsaszín folt. Alig tartja magát a nyeregben. Amikor hozzám ér, megállítja a lovát. Megtámaszkodik a nyeregkápában, tekintetünk összeakad.

Hangja elhaló, úgy kell kipréselnie kiszáradt torkából:

– Ott hagytam, ahol az előzőt. Ez most harcolni is tudott.

Köszönetet akarok neki mondani, de csak egy bólintásra futja. Végül ezt válaszolom:

– Nem szerette a verseket.

A pikniknek a ligetben vége szakad, az emberek összecsomagolnak. Miközben visszafelé ballagunk, Majra megjegyzi:

– Előbb-utóbb a tied is rájönnek, hogy a sivatagon túl nincs semmi.

– Előbb-utóbb mi sem leszünk, hogy ez aggasszon bennünket.

A következő napokban nem találom a helyemet. Mehetnékem van, mintha újra erő költözött volna végtagjaimba. A lábaim sem fájnak annyira, hívnak a hegyek, talán az a sorsom nekem is, mint a Birodalom Uralkodójának, életem alkonyán szükségem van még egy utolsó hóstetre. Titokban felkészülök az útra. A palota fegyvertárában, a behurgyán behányt holmik között előkeresem az íjaimat. Leporolom őket. Először a nagyobbikat veszem kézbe, nem kis erőfeszítésembe kerül, mire felajzom. Vesszöt helyezek a húrra, de felsülök, megfeszíteni nem sikerül. Túl gyenge már hozzá a karom. Kezembe veszem a kisebbiket, felajzom, megfeszítem, elengedem, a nyílvesző surrogva csapódik a gerendába. Ezzel még elbírok. A tegeztt megtöltöm különböző hegyű vesszőkkel, lóhetek madarat, kecskét, nyulat; keresek egy könnyű dárdát, fejszét, késeket. Mindezt egy halomba hordom, közel az ajtóhoz.

Éjszaka, mikor a szolganép alszik, egy üres iszákkal a hónom alatt kisonok a konyhába. Amit találok, begyűjtöm, kenyeret, sajtot, füstölt húst, néhány napra elegendő ételmet pakolok be magamnak. Arra az időre, amíg el nem érem a hegyeket. Ott majd elejtem a magam táplálékát, ahogyan régen tettem. S majd gyújtok tüzet, ami mellett melegszem. Már a gondolatától felvidulok. Szinte hallom a száraz ágak roppanását a parázsban, orromban érzem az égő gyanta illatát. Mire a bárdok megérkeznek, újra itthon leszek. S lesz miről mesélnem nekik.

Eltervezem, hogy a következő nap hajnalán indulok. A lovásznak titokban megparancsolom, készítsen elő két lovat, egyet felnyergelve, mellé egy másikat a málhának. Hajnalban kilopózom a palotából. A lovakat ott találom az istálló előtt. Én is készen állok. Kényelmes itthoni ruhámat lecseréltem a kemény, szívós vadászgúnyámra. Fölcsatoltam bőr lábszárvédőmet, magamra terítettem csuklyás köpönyegemet. Éppen virrad, amikor lovaimmal kiporoszkalok a palota udvaráról. Némelyik ház ablakában gyertyafény pislákol, a korán kelők már munkába készülődnek. Ha szerencsém van, még a kapuórt is szundi-kálásban találom, és sikerül észrevétlenül kisurrannom.

Már a tér közepén járok, amikor a hajnali derengésben elsuhan mellettem egy árnyék, és elállja utamat. Majra az. Kezét csípőre téve méreget. Szapora szuszogása kis ideig elveszi a hangját. Ki kell fűjnia magát, ha a palotától idáig futott.

– Engedj utamra, Majra – mondom neki gyengéden.

Kezét mellkasára teszi, mély levegőt vesz.

– Mi jár a fejedben, nagyuram?

– Szólítanak a hegyek, mennem kell. Nem erőltetem, hogy gyere velem, megértem, ha nincs már kedved a nomád élethez.

– Ne bolondozz, és ne beszélj butaságokat. Fordítsd meg a lovat, és gyere vissza!

Hangomat megkeményítem, már amennyire tőlem telik.

– Asszony, vigyázz a nyelvedre! Ha azt mondom, mennem kell, akkor mennem kell. Állj félre az utamból, ne feledd, kivel beszélsz: a helytartóddal!

Majra megbillenti a fejét, oldalt lép, onnan néz föl rám. A félhomályban nem látom a tekintetét, csak szögletes arcának körvonalait.

– Hát ide figyelj, te ostoba vénember: hosszú éveken át vártam arra, mikor nő be a fejed lágya, hogy rájőjj, hol a helyed. S most, mikor ezt végre megértem, azt hiszed, engedem, hogy elpusztítsd magad a hegyen? Három napig sem bírnád ki, félüton kiesnél a nyeregből, akkor

ennél, ha egy nyúl a kedvéért felakasztaná magát. Térj eszedhez, más-különbben szólok Szalamnak, és megkötözve viszünk haza!

Látom, hogy az őr a kapuban előbújik alvóhelyéről, kíváncsian nyújtogatja felénk a nyakát. Más se hiányzik. Orten helytartót saját szolgálója lekiabálja a lováról.

Még mielőtt megaláztatásom kiteljesedne, Majra megragadja lovam kantárját, s elindul velem vissza a palotába.

Forrás, 2014/5.

VADÁSZAT

Nem könnyű olyan témakört elképzelni, ahol annyi szerzői szabadkozással, morális latolgatással, már-már apologetikus megjegyzéssel találkozna a szerkesztő – tanulmányban, kritikában egyaránt –, mint a mostani, a vadászat köré szerveződő számunkban. Egyfelől a vadászat – mint „véres sport” – erősen megosztó tevékenység, s megítélésének bizonyára nem kedvez gyakori összekapcsolódása a politikai hatalom gyakorlóival. Másfelől a vadászok világa a laikus szemében különös, kissé zárt világ a maga sajátos szabályrendszerével, szokásaival és hagyományaival, így a kívülálló – a kívülálló kritikus – érthető óvatossággal nyilatkozik róla, kiváltképp annak tudatában, hogy tollhegyre tűzött tárgyának ezúttal *per definitionem* fegyvere van... A tréfát, de a hol érthető, hol kevésbé indokolt tartózkodást is félretéve érdemes leszögezni: a vadászat olyan kulturális gyakorlat, amely jelenkori érzékenységünktől függetlenül feltétlenül érdemes akár a kultúra-, akár a történettudomány figyelmére. Ráadásul egyéb módokon is része a magas- és a tömegkulturális térnek: időnként burkolt közéleti tartalmak hordozója, máskor népszerű videojátékok alapanyaga. Nyugodt szívvel kívánunk tehát jó cserkészést minden – vadász vagy (nagyon) nem vadász – olvasónknak.

